

Aan MBZK
Van DGVB

nota

Brief uitkomst EPBD onderhandelingen

TER INFORMATIE

Nota actief openbaar
ja

Onze referentie
2024-0000012523

Datum
12 maart 2024

Opgesteld door

[Redacted]

Samengewerkt met
EZK

Bijlage(n)
1

Aanleiding

Op donderdag 7 december 2023 is een politiek akkoord bereikt over de herziene EPBD in de laatste trilog. Het Europees Parlement (EP) heeft op dinsdag 12 maart ingestemd met de herziene EPBD. De lidstaten stemmen tijdens de EcoFin Raad op vrijdag 12 april. Op woensdag 24 april is vooralsnog de officiële tekenceremonie gepland. Voorafgaand aan de Raadsbijeenkomst ontvangt de Kamer een geannoteerde agenda en vindt er nog een Commissiedebat plaats.

Geadviseerd besluit

Graag ondertekenen van bijgevoegde brief.

Kern

- In bijgevoegde brief informeert u de Kamer over de inhoud van de herziene EPBD. Kern is dat het kabinet tevreden is met het resultaat:
 - Tijdens de onderhandelingen zijn er veel verbeteringen aangebracht in uitvoerbaarheid en proportionaliteit, met name ten aanzien van de minimale energie prestatie standaarden (MEPS), het energielabel, de *Zero Emission Building* (ZEB) norm, zonne-energie en de berekeningsmethodiek. Dit zijn belangrijke onderdelen voor NL en zijn in lijn met het kabinetsstandpunt. Dat is positief.
 - Op de bepalingen over het verbeteren van het binnenmilieu (door het EP ingebracht) blijft NL kritisch (zie de toelichting).
- Gelet op het krachtenveld is het aannemelijk dat de herziene EPBD wordt aangenomen in de Raad. Daarna wordt de tekst gepubliceerd in het Publicatieblad van de EU. Twee weken daarna start de implementatietermijn.

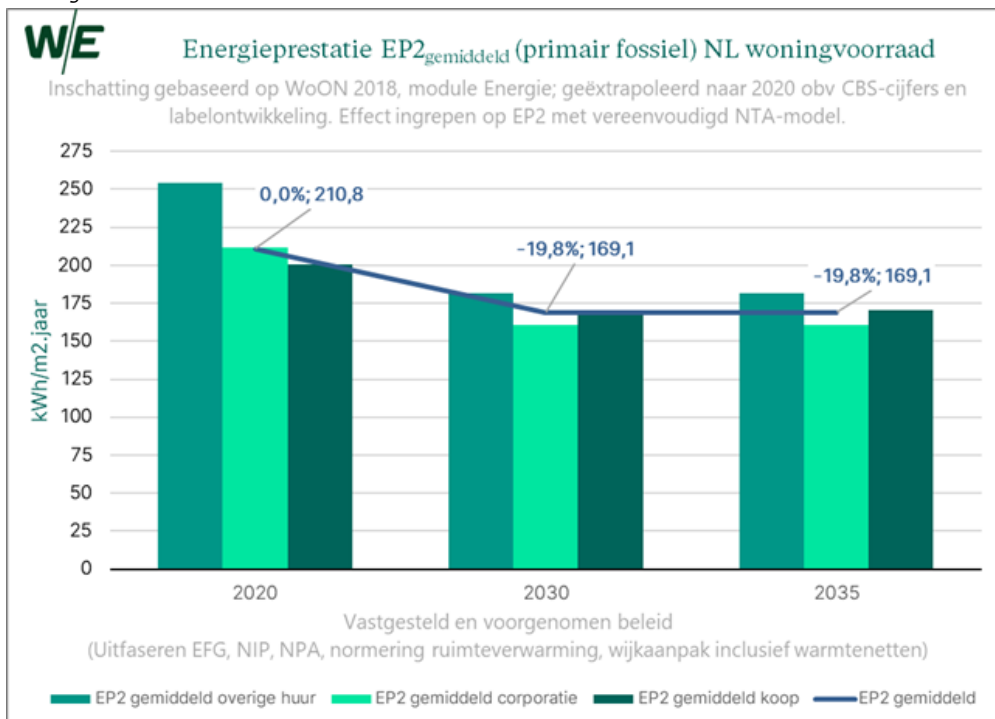
Toelichting MEPS woningen

- **MEPS woningen:** In de richtlijn is opgenomen dat lidstaten een traject vaststellen om het gemiddelde energiegebruik van de woningvoorraad met 16% te verminderen in 2030 en 20-22% in 2035 ten opzichte van 2020. Hierbij is afgesproken dat ten minste 55% van de afname bereikt wordt door de renovatie van de 43% slechtst presterende woningen. Daarbij zijn er uitzonderingsgronden voor onder meer monumenten en tijdelijke woningen. De voorgestelde renovatieverplichting voor individuele woningeigenaren is dus gesneuveld in het uiteindelijke compromis.

- **Appreciatie: Positief.** De gewenste flexibiliteit is gecreëerd in de richtlijn. Lidstaten hebben de ruimte om met hun eigen beleid invulling te geven aan de te halen energiebesparingspercentages. Deze percentages moeten gehaald worden als gemiddelde in de woningvoorraad en niet meer middels individuele verplichtingen voor woningeigenaren.
- **Berekeningen van de effecten van het huidige en voorgenomen beleid¹** laten zien dat de verplichte energiebesparingspercentages voor woningen haalbaar zijn. Het huidige en voorgenomen beleid geeft een daling van circa 20% in 2030 van het primair fossiel energiegebruik (de indicator waar ook de energielabelletter op is gebaseerd)². Dit voldoet dus ruimschoots aan de verplichting uit de EPBD om minimaal 16% in 2030 te behalen en ook het minimale percentage van 20% in 2035 is dan binnen bereik. Zie de grafiek voor de daling.
- **Van de daling wordt ongeveer 80% gerealiseerd in de 43% slechtste woningen**, hiermee wordt ook ruim het minimale percentage van 55% gehaald dat in de 43% slechtste woningen moet worden gerealiseerd.

Onze referentie
2024-0000012523
Datum
12 maart 2024

1.1 Grafiek inschatting relatieve besparing van primair fossiel energiegebruik in de Nederlandse woningvoorraad Nederland 2020-2035

Bron: W/E adviseurs, 2024

Toelichting andere onderdelen

- **MEPS utiliteitsgebouwen:** lidstaten moeten 16% van de slechtst presterende utiliteitsgebouwen renoveren tegen 2030 en 26% tegen 2033 (t.o.v. 2020),

¹ WE-adviseurs heeft in opdracht van BZK de berekeningen gedaan. Omdat andere prognoses zoals de KEV niet het primair fossiel energiegebruik volgens de energielabelmethode als indicator hanteren, was aanvullend onderzoek nodig.

² Het gebruik van primair fossiel energiegebruik als indicator in plaats van primair energiegebruik is mogelijk in de herziene EPBD. Dit zou eventueel kunnen veranderen indien de betreffende ISSO-publicatie wordt aangepast in de nabije toekomst.

met uitzonderingsmogelijkheden voor o.a. monumenten, militaire gebouwen en bepaalde gebouwen in de landbouwsector. Appreciatie: Positief. Het past goed bij het nationaal ingezette beleid.

Onze referentie
2024-0000012523

Datum
12 maart 2024

- Introductie van de nul-emissie (zero-emission) gebouwen standaard (ZEB): ZEB wordt de nieuwe standaard voor de gebouwde omgeving in 2050 en voor nieuwbouw vanaf 2030 (nieuwe publieke gebouwen al vanaf 2028). ZEB staat voor een zeer lage energievraag. Lidstaten bepalen zelf wat dit betekent. ZEB staat ook voor géén emissies van fossiele brandstoffen op het perceel. Er zijn verschillende opties voor de energievoorziening toegestaan. Appreciatie: Positief. De bepalingen bieden de gewenste flexibiliteit. Er is voldoende tijd voor de markt om zich hierop voor te bereiden en er is ruimte voor vrijstellingen waar nodig.
- Energielabels: Strikte EU-harmonisatie is van de baan mede door inzet van het kabinet. Voor NL geldt dat de indeling A tot en met G behouden blijft. Er volgt daarnaast een nieuwe klasse A0 voor gebouwen die voldoen aan de ZEB-standaard. Ook kunnen lidstaten een A+ klasse introduceren voor gebouwen die nog beter presteren dan ZEB. Alle bestaande A+ klassen in NL zullen vanaf 2030 verdwijnen bij de uitgifte van nieuwe energielabels en worden vervangen door bovenstaande klassen. Appreciatie: Overwegend positief. Het kabinet beziet de komende tijd hoe hier invulling aan te geven.
- Uitfaseren cv-ketels en fossiele brandstofinstallaties: Lidstaten worden aangemoedigd om cv-ketels en andere fossiele brandstofinstallaties tegen 2040 uit te faseren, met een subsidieverbod vanaf 2025³. Appreciatie: Positief. Het is conform de wens van veel lidstaten, waaronder NL.
- Verbetering van binnenmilieukwaliteit: Er zijn een aantal bepalingen ter bevordering van de binnenmilieukwaliteit in gebouwen opgenomen in de richtlijn. Appreciatie: Het kabinet blijft kritisch. Dit houdt geen direct verband met de energieprestatie van gebouwen of met broeikasgasemissiereductie. Toch heeft het kabinet ingestemd met het uiteindelijke compromis, omdat de bepalingen zijn afgezwakt. Bovendien bevat de Nederlandse bouwregelgeving al voorwaarden bevat ten behoeve van een goede binnenmilieukwaliteit.
- De berekeningsmethodiek voor energieprestatie van gebouwen: De herziene EPBD staat toe dat NL haar nationale berekeningsmethodiek kan behouden, mits rekening wordt gehouden met energieopslag en gebouwautomatiseringssystemen. Appreciatie: Het kabinet is overwegend positief. Het kabinet is tevreden met het behouden van de methodiek en ziet de noodzaak om hiermee rekening te houden in verband met netcongestie en energiegebruik op het moment dat er duurzame opwek plaatsvindt.
- Zonne-energie: De richtlijn bevat regels voor *solar ready* nieuwbouw en de verplichte installatie van zonne-energiesystemen waar technisch, functioneel en economisch haalbaar. Er is voldoende ruimte voor maatwerk. Appreciatie: Positief. Het past bij de aangescherpte voorkeursvolgorde zon. De bepalingen bieden de gewenste flexibiliteit.
- Duurzame mobiliteit: Het verplichte minimum aantal laadpunten bij nieuwbouw en ingrijpende renovaties, incl. voorbeking, wordt verder aangescherpt. Ook volgen er regels voor een minimum aantal fietsplekken. Appreciatie: Overwegend positief. Het kabinet steunt het ambitieniveau, maar is van mening dat de bepalingen nog vrij gedetailleerd zijn voor een richtlijn.

³ Hybride systemen mogen wel nog subsidie krijgen.

- Ondersteuning en energiearmoede: Financieringsmaatregelen en energieloketten moeten huishoudens en kleine bedrijven stimuleren tot renovaties, met speciale aandacht voor kwetsbare huishoudens om energiearmoede te voorkomen. Appreciatie: Positief. Het kabinet steunt deze aanpak, want het sluit goed aan bij bestaande nationale instrumenten.

Onze referentie
2024-0000012523

Datum
12 maart 2024

Krachtenveld

- Naar verwachting stemt een meerderheid van de lidstaten in met de herziene EPBD. SLK en HON hebben in Coreper aangegeven tegen te zullen stemmen. POL, KRO en waarschijnlijk TSJ en ZWE zullen zich onthouden van stemming.
- Het EP heeft op dinsdag 12 maart ingestemd met de herziene EPBD. In totaal zijn er 615 stemmen uitgebracht. Er waren 370 stemmen voor, 199 tegen en 46 onthoudingen van stemming.

Politieke context

- Er wordt verschillend gedacht in de Kamer over de herziene EPBD. Er kunnen zorgen zijn over:
 - Betaalbaarheid. Dit lijkt mee te vallen aangezien veel afspraken die nu in de EPBD worden vastgelegd aansluiten bij ons nationale beleid.
 - Gedetailleerde bepalingen. Bovengenoemde partijen kunnen dit ongepast vinden in een richtlijn (*De EPBD is een richtlijn, geen verordening*). Dit was ook onze inzet in de onderhandelingen en uiteindelijk hebben veel gedetailleerde bepalingen de eindtekst niet gehaald.
 - Bepalingen over binnenmilieukwaliteit. Bovengenoemde partijen kunnen vinden dat dit niet binnen de reikwijdte van de EPBD past (*Brussel gaat hier niet over*). Dit was ook onze inzet. Resultaat is dat er weliswaar tekst over het binnenmilieu is opgenomen, maar geen verplichtingen.
- Gelet op de nieuwe samenstelling van de Kamer, bestaat er een kans dat er moties worden ingediend om het stemgedrag van NL te beïnvloeden.
- Indien NL tegen stemt of zich onthoudt van stemming, is de verwachting dat de EPBD alsnog wordt aangenomen (zie krachtenveld hierboven). Wel kan NL hierdoor als minder betrouwbare partner worden gezien, aangezien de zwaarstwegende punten voor NL zijn opgelost.

Media

- Aandacht in de media is tot nu toe beperkt tot vakpers (Energieia, Bouwwereld, Solar Magazine).

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Brief	Kamerbrief over het EPBD- onderhandelingsresultaat.